

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Фінанси, банківська справа, та страхування»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
кваліфікація	бакалавр фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДДМА
протокол № 1 від "31" серпня 2018 р.

ВВОДИТЬСЯ В ДІЮ
з "01" вересня 2018 р.

Ректор

В.Д. Ковальов/
(наказ № 1 від "1" вересня 2018р.)

Краматорськ, 2018 рік

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

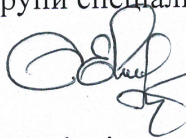
Освітня програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи та підприємництва
Протокол № 1 від «28» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри:

С.Я. Єлецьких, д-р екон. наук, професор

Керівник проектної групи спеціальності:

С.Я. Єлецьких, д-р екон. наук, професор

Начальник навчального відділу:

В.М. Сушко

Перший проректор, проректор з науково-педагогічної і методичної роботи:

А.М. Фесенко, канд. техн. наук, професор

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена на основі таких нормативних документів та рекомендацій:

1. Про вищу освіти: Закон України №15556-VII від 01.07.2014 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій : затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003: 2010: Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327.
URL: <http://www.dk003.com>.
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 21.12.2017 р. № 1648).
6. Лист Міністерства освіти і науки від 28.04.2017 р. №1/9-234.
7. Захарченко В.М., Луговий В.І, Рашкевич Ю.М., Таланова Ж.В., Кремень В.Г. (ред..) Розроблення освітніх програм. К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

Розроблено робочою групою (члени робочої групи та групи забезпечення) у складі:

Слецьких Світлана Яківна – член робочої групи, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва Донбаської державної машинобудівної академії;

Крук Олена Миколаївна – член робочої групи, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва Донбаської державної машинобудівної академії;

Дьячкова Юлія Миколаївна – член робочої групи, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва Донбаської державної машинобудівної академії;

Гаврікова Аліна Володимирівна – член робочої групи, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва Донбаської державної машинобудівної академії.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

№ п.п	Характеристика	Зміст характеристики
1	2	3
1 - Загальна інформація		
1	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Донбаська державна машинобудівна академія МОНУ, факультет економіки та менеджменту, кафедра фінансів, банківської справи та підприємництва
2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти - «бакалавр» Кваліфікація – «бакалавр фінансів, банківської справи та страхування»
3	Офіційна назва освітньої програми	Освітньо - професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
4	Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання - 4 роки
5	Наявність акредитації, акредитаційна інституція	Назва організації - Акредитаційна комісія України, Країна – Україна,
6	Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF LLL -6 рівень
7	Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму бакалавра.
8	Мова(и) викладання	Українська, англійська
9	Термін дії освітньої програми	Відповідно до сертифікату про акредитацію
10	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.dgma.donetsk.ua
2 - Мета освітньої програми		
11	Загальна мета програми	<p>забезпечення освітньо-професійної підготовки в галузі фінансів, банківської справи та страхування, підтримка бакалавра у виконанні ним освітньо-професійної програми, що орієнтована на отримання нових науково-професійних знань теоретичного та прикладного характеру, вмінні застосовувати творчий підхід при вирішенні конкретних професійних завдань, пов'язаних з аналітичною роботою у сфері фінансів, банківської справи та страхування, створення передумов самостійної та командної роботи при виконанні професійних завдань, отримання нових знань, підготовка та захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Освітньо-професійна програма забезпечує здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що дає можливість самостійно та ефективно виконувати завдання відповідного рівня професійної діяльності, які орієнтовані на вирішення завдань аналітичного та прикладного характеру.</p>

3. Характеристика освітньої програми

1	2	3
12	Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Спеціалізації: «Фінанси, банківська справа та страхування»</p> <p>Об'єкт вивчення та діяльності: устрій, принципи й механізми функціонування та розвитку фін. систем.</p> <p>Цілі навчання: здобуття знань і умінь у сфері фінансів, банківської справи та страхування на макро- і мікрорівнях, що надасть можливість самостійно здійснювати аналіз та оцінку фінансових систем, розв'язувати спеціалізовані завдання, прикладні проблеми при впровадженні інновацій в професійну діяльність у динамічному середовищі.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на теоріях і концепціях фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Методи, методики та технології: методи, методики та технології фінансової науки і практики.</p> <p>Інструменти Планувати та управляти часом у професійній діяльності, інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи.</p>
13	Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма бакалавра. Відповідно до МСКО освітньо-професійна програма має наукову та прикладну орієнтацію. Змістове наповнення програми передбачає надання бакалаврам оптимальних та збалансованих знань та навичок, необхідних для здійснення професійного пошуку, синтезу обґрунтованих ідей в галузі фінансів, банківської справи та страхування. ОПП орієнтована на оволодіння поглибленими знаннями щодо системи фінансового аналізу в діяльності підприємств, організацій та установ реального та фінансового секторів економіки; навичками застосування сучасних методів і методичних підходів щодо формування фінансової тактики та стратегії.</p>
14	Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освіта та професійна підготовка в області фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Ключові слова: фінанси, фінансовий ринок, фінансова система, бюджет, банківська справа, кредитування, страхування, інвестування, оподаткування, фінансова звітність, аналіз, облік.</p>
15	Особливості програми	<p>Особливістю програми є акцент на забезпечення фінансово-економічної стійкості, рівноваги, безпеки, ресурсозбереження в галузі фінансів, банківської справи та страхування. Орієнтована на глибоку спеціальну підготовку сучасних суб'єктів фінансового управління, здатних до швидкої адаптації до вимог сучасного бізнес-середовища. Враховує діючі вимоги до вирішення практичних питань шляхом ув'язки програми підготовки з сучасними програмами обробки фінансово-облікової інформації.</p>

1	2	3
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
16	Придатність до працевлаштування	<p>Випускник може займати первинні посади (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)): аналітик з питань фінансово-економічної безпеки; експерт технічний з промислової безпеки; професіонал з фінансово-економічної безпеки; державний аудитор; державний експерт; казначей; спеціаліст-бухгалтер; страхувальник; аналітик з інвестицій; аналітик з кредитування, фахівець з корпоративного управління, фахівець з управління активами, фахівець з фінансово-економічної безпеки), в страхових компаніях (агент страховий, страхувальник, експерт-консультант із страхування), інвестиційних фондах і компаніях (фахівець з біржових операцій, фахівець з депозитарної діяльності, фахівець-організатор торгівлі на ринку цінних паперів), брокерських конторах (брокер), оцінювач (експертна оцінка майна, оцінювач-експерт), фінансових службах та фіскальних органах (головний державний податковий інспектор, державний податковий інспектор, ревізор-інспектор податковий), менеджер (управитель) із грошового посередництва; менеджер (управитель) із фінансового лізингу; менеджер (управитель) із надання кредитів; менеджер (управитель) із страхування; менеджер (управитель) із пенсійного недержавного страхування; менеджер (управитель) із допоміжної діяльності у сфері фінансів; менеджер (управитель) із допоміжної діяльності у сфері страхування; менеджер (управитель) із фінансового посередництва; професіонал з ведення реєстру власників іменних цінних паперів; професіонал з депозитарної діяльності; професіонал з корпоративного управління; професіонал з торгівлі цінними паперами; професіонал з управління активами; професіонал-організатор торгівлі на ринку цінних паперів;</p> <p>Випускник може займати такі первинні посади: економіст; економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності; економіст з міжнародної торгівлі; економіст з планування; економіст з податків і зборів; економіст з фінансової роботи; економіст із ціноутворення; оглядач з економічних питань; консультант з економічних питань; касир (в банку); контролер ощадного банку; обмінювач грошей; операціоніст (банк); букмекер; кредитор; збирач благодійних внесків; збирач боргових платежів.</p> <p>Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) усіх галузей і форм власності, в яких випускники працюють на посадах фінансових аналітиків підприємств, банківських установ, страхових компаній, головних бухгалтерів; фахівців в органах державної фіскальної служби, державної фінансової інспекції, казначейства, а також в ін. органах державного та муніципального управління; фінансово-кредитних установах; науково-дослідницьких організаціях і установах системи вищої освіти.</p>

		<p>Випускники можуть працювати в органах державного фінансового управління і контролю, податкового адміністрування, у банках і кредитних спілках, страхових та інвестиційних компаніях, у сфері грошового посередництва, державного та недержавного пенсійного страхування; біржової діяльності, у підприємствах різних форм власності, а також започатковувати власний бізнес.</p> <p>Місця працевлаштування. Посади в органах Міністерства фінансів, Державної фіскальної служби України, інших міністерствах, відомствах, управліннях та відділах місцевих державних адміністрацій і виконавчих комітетів місцевих рад, підприємствах і організаціях всіх галузей сфери матеріального виробництва різних форм власності і господарювання, бюджетних організаціях і установ.</p>
17	Подальше навчання	Отримання освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 - Викладання та оцінювання		
18	Викладання та навчання	<p>Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання. Проблемні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, колективні технології навчання.</p> <p>Навчання проводиться у формах: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, виконання курсових робіт, самостійна робота, індивідуальна науково-дослідна робота, проходження практик, консультації, підготовка кваліфікаційної роботи.</p>
19	Оцінювання	Усне та письмове опитування, тести, презентація наукової роботи, захист курсових робіт, захист бакалаврської роботи, заліки, екзамени.
20	Система оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівневою національною шкалою (зараховано / незараховано); 100-бальною; шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).
6 - Програмні компетентності		
21	Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати як поточні, так і нестандартні завдання і проблеми в галузі фінансів, банківської справи та страхування в умовах невизначеності ринкового середовища. Вміння розв'язувати завдання у професійній діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування на основі застосування цілісних знань у професійній практиці, оволодіння інструментарієм та методологією професійної діяльності, формування та обґрунтування власних висновків.
22	Загальні компетентності	ЗК-1. Комплексне розв'язання проблем: розуміння поставленої задачі; здатність проникати в суть явища, проблеми, завдання, виявляти характерні ознаки, суттєві риси та взаємозв'язки, проводити аналогії, узагальнювати; володіння системним, цілісним підходом до аналізу й оцінки ситуації та вирішення проблеми.

		<p>ЗК-2. Креативність та гнучкість мислення: здатність породжувати нових ідей, придумувати та знаходити нетрадиційні рішення, набуття гнучкості мислення, відкритого для застосування набутих економічних знань для вирішення стратегічних та поточних завдань економічного розвитку підприємства, а також для застосування набутих економічних знань у повсякденному житті.</p> <p>ЗК-3. Управлінські навички. Спроможність організувати власну діяльність та ефективно управляти часом; здатність здійснювати лідерські функції в колективі задля досягнення спільної мети; здатність розробляти та управляти проектами, ставити цілі, приймати і втілювати рішення.</p> <p>ЗК-4. Координація дій з іншими: здатність виконувати роботу в команді, включаючи здатність взаємодії із колегами та виконання обов'язкової роботи в установлені терміни.</p> <p>ЗК-5. Взаємодія, ведення перемовин: здатність ефективно спілкуватися, надавати складну комплексну інформацію у стислій формі усно та/або письмово із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та відповідною діловою мовою у тому числі іноземною.</p> <p>ЗК-6. Орієнтація на високий результат. Внутрішня потреба виконувати роботу якісно; здатність планувати етапи та хід виконуваної роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні.</p> <p>ЗК-7. Навички популяризації: здатність спілкуватися із неспеціалістами, включаючи формування навичок до викладання. Спроможність орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхи її розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий розв'язок, переконливо його представляти.</p> <p>ЗК-8. Громадянська позиція. Розуміння закономірностей суспільно-політичного, культурного та економічного розвитку України у світовому співтоваристві, усвідомлення своєї професійної, соціальної, громадянської ролі у цих процесах; усвідомлення особистої відповідальності за колектив, до якого належиш, долю своєї країни.</p> <p>ЗК-9. Здатність демонструвати достатній обсяг знань предметної області, критичне осмислення існуючих проблем як у навчанні, так й професійній діяльності та на межі предметних галузей.</p> <p>ЗК-10. Здатність виробляти, чітко формулювати аргументи щодо власної позиції, здатність донесення власних висновків для прийняття відповідних управлінських рішень.</p>
23	Фахові, професійні компетенції	<p>ФК-1. Здатність продемонструвати знання особливостей поведінки підприємства як виробничо-ринкової системи на ринку, характер зміни параметрів виробничої функції; вміння прогнозувати поведінку економічних агентів, розвиток економічних процесів на мікро- і макрорівнях.</p>

		<p>ФК-2. Здатність застосовувати знання та уміння з теорії і практики управління фінансовими ресурсами суб'єктів підприємництва, фінансових установ, держави з метою запобігання та подолання кризових ситуацій.</p>
		<p>ФК-3. Проводити дослідження фінансових відносин, зовнішнього і внутрішнього середовища держави, суб'єктів підприємництва та фінансових інститутів, здійснювати аналіз результатів дослідження та розробляти рекомендації щодо їх запровадження.</p>
		<p>ФК-4. Здатність здійснювати стратегічний аналіз та управління фінансами суб'єктів підприємництва, розробляти та реалізовувати їх фінансову стратегію, застосовувати систему знань з фінансового менеджменту, засобів, механізмів та інструментарію системного фінансового управління підприємством, а також систему знань з управління процесами фінансового оздоровлення підприємства.</p>
		<p>ФК-5. Здатність здійснювати роботу з інформацією фінансово-правового характеру для прийняття необхідних рішень; уміння використовувати інформаційні технології у фінансах для виконання практичних завдань у галузі професійної діяльності.</p>
		<p>ФК-6. Здатність до володіння та розуміння комплексу питань, пов'язаних з процесом реалізації цілей підприємства, таких як: планування, бюджетування, аналіз і контроль відхилень факт. результатів діяльності від планових, до координації і інтеграції оперативних планів за різними бізнес-процесами та узгодження їх зі стратегічним планом розвитку з використання інструменту контролінгу.</p>
		<p>ФК-7. Володіння сучасними методами збору, обробки та аналізу економічних і соціальних даних; сучасними методиками розрахунку та аналізу соціально- економічних показників, що характеризують економічні процеси та явища на мікро- і макро- рівнях.</p>
		<p>ФК-8. Здатність використовувати сучасні інформаційні системи, технології, програмне забезпечення, основи математичного моделювання та фінансової аналітики для прийняття фінансових рішень й формування інформаційного простору фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.</p>
		<p>ФК-9. Здатність дотримуватись принципів, прийомів і методів регулювання банківської діяльності, формувати та використовувати інформаційну базу для реалізації заходів управління банками в умовах кризи; здійснення нагляду за банківською діяльністю на рівні структурних підрозділів Національного банку України з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.</p>
		<p>ФК-10. Здатність розробляти комплексний стратегічний план діяльності банку, формувати систему управління банківськими процесами, здійснювати оцінку та управління банківськими ризиками, визначати елементи організації та функціонування системи ризик-менеджменту банку, оцінювати фактори ризику банківських процесів,</p>

	здійснювати обґрунтований вибір методів управління банківськими ризиками, визначати вплив ризиків на фінансові результати діяльності банку.
	ФК-11. Здатність до управління фінансами за участі фінансових посередників, аналізувати основні показники ринку фінансових послуг загалом та окремих сегментів, визначати сутність фінансових послуг, їх роль в економіці та класифікацію фінансових послуг за різними критеріями, аналізувати і порівнювати надання фінансових послуг відповідно до вимог законодавства; здатність до конструювання інноваційних фінансових інструментів, управління ризиками в процесі здійснення інвестиційної діяльності.
	ФК-12. Здатність застосовувати методи з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.
	ФК-13. Здатність будувати та застосовувати математичні методи і моделі в страхуванні, моделювати економічні та соціальні процеси, що пов'язані з об'єктами страхування та суб'єктами, які діють національних та міжнародних економічних відносинах.
	ФК-14. Здатність використовувати знання щодо сутності та ролі місцевих фінансів в економічному і соціальному розвитку адміністративно-територіальних утворень, особливостей механізму управління місцевими фінансами у професійній діяльності, застосовувати теоретико-методологічні засади формування регіональної економічної політики.
	ФК-15. Здатність застосовувати знання з формування й реалізації бюджетної політики, організації бюджетного процесу, управління фінансовими потоками в бюджетному процесі, здійснювати оцінку діяльності бюджетних установ, здатність управляти фінансовими потоками в аспекті національних інтересів України, розуміти теорію та практику щодо фіскальної політики держави, формувати та використовувати доходи бюджету, організовувати проведення державних закупівель та тендерів.
	ФК-16. Здатність до глибокого розуміння умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки, сутності середовища формування сучасних стратегій розвитку та його ключових компонентів, взаємозалежностей і взаємовпливу множини макро-стратегій, спектра апробованих у світогосподарській практиці і новітніх макроекономічних політик.
	ФК-17. Оволодіння базисною системою знань із міжнародної та європейської економічної інтеграції, основних теоретичних концепцій та перспектив економічної інтеграції України, методичних підходів й практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів організації та здійснення міжнародних розрахунків, кредитно-розрахункових і валютних операцій.

		ФК-18. Здатність критично оцінювати отримані результати, захищати прийняті рішення, належним чином оформляти їх результати та презентувати.
7. Програмні результати навчання		
24	Знання	ПРН-1. Відтворювати розуміння сутності процесу розвитку фінансової, банківської та страхової діяльності суб'єктів господарювання та механізму управління цими процесами.
		ПРН-2. Показувати концептуальні та методологічні знання в галузі фінансів, банківської справи та страхування, застосовувати їх під час начального процесу та у професійній діяльності.
		ПРН-3. Відтворювати досвід практичної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування планових та нестандартних методів й алгоритмів діяльності суб'єктів підприємництва у стандартних та нестандартних умовах.
		ПРН-4. Впорядковувати базові уявлення про розроблення стратегічних напрямів формування фінансово-інвестиційної моделі розвитку суб'єктів підприємства, забезпечення їх конкурентоспроможності та демонструвати теоретичні знання щодо управлінських рішень з різним ступенем невизначеності та ризику.
		ПРН-5. Збирати і впорядковувати матеріали для економічного та фінансового обґрунтування здійснення банківських операцій, демонструвати розуміння з основних положень та концепцій банківського менеджменту й методів управління банківськими ризиками, визначати стратегію і тактику діяльності банку, способи диверсифікації інвестиційного кредитування.
		ПРН-6. Розробляти і впроваджувати заходи щодо управління фінансами страхових організацій, орієнтуватися у застосуванні інформаційних систем та технологій управління страховими організаціями, інтегрувати існуючі методи оцінки ризиків, адаптувати їх для розв'язання завдань при проведенні страхового ризик-менеджменту та вміти оцінювати якість основних страхових продуктів та послуг у ринкових умовах з урахуванням чинно законодавчої бази.
		ПРН-7. Володіти базовими знаннями та навичками щодо економічних процесів та закономірностей фінансового ринку, закономірностей функціонування фінансових посередників на ринку фінансових послуг, приймати обґрунтовані управлінські рішення та визначати способи управління ризиками в процесі здійснення інвестиційної, емісійної та посередницької діяльності на всіх сегментах фінансових ринків.
25	Уміння	ПРН-8. Застосовувати та поєднувати теорію та практику, а також приймати рішення щодо розробки стратегії розв'язання практичних задач з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних державних та виробничих інтересів.
		ПРН-9. Володіти українською та іноземними мовами з метою спілкування як на національному, так і на міжна-

		<p>родному рівні з актуальних питань фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН-10. Відтворювати логіку фінансової діяльності підприємства, побудувати оптимальну систему мобілізації і використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, розробити і реалізувати стратегію планування, бюджетування та фінансової аналітики на підприємстві.</p> <p>ПРН-11. Продемонструвати вміння професійно працювати із сучасною комп'ютерною технікою, практичні навички щодо збору і обробки фінансово-облікової інформації, ідентифікувати сучасні методи обробки фінансової інформації та її систематизації.</p> <p>ПРН-12. Вміти на засадах методів статистичного моделювання проводити економічне діагностування фінансового стану банку, аналіз і оцінку використання його ресурсів у досягненні цілей, аналізувати ефективність проведення банківських операцій, уміти розробляти методiku управління банківськими ризиками, її використання та визначення впливу на результати діяльності.</p> <p>ПРН-13. Вміти застосовувати та удосконалювати методичний інструментарій страхової справи, впроваджувати передовий досвід та наукові дослідження зі страхової справи, вміти забезпечувати ефективність управління страховою організацією, її структурними підрозділами.</p>
		<p>ПРН-14. Демонструвати розуміння сутності процесів, які обумовлюють бюджетну політику на державному та місцевому рівнях.</p> <p>ПРН-15. Визначати перспективи розвитку глобальних фінансів, міжнародної та європейської інтеграції України в умовах глобалізації, оцінювати ефективність функціонування системи міжнародних розрахунків та валютних операцій, здійснювати аналіз та планування макрофінансових показників.</p>
26	Комунікація	<p>ПРН-16. Вміти доступно, на високому професійному рівні представляти отримані результати власних знань та умінь, здійснювати трансфер набутих знань та результатів.</p> <p>ПРН-17. Дискутувати, пояснювати, відтворювати результати своїх досліджень державною (іноземною) мовою.</p> <p>ПРН-18. Аналізувати чинне законодавство у сфері фінансів, банківської справи та страхування, захищати інтереси та права суб'єкта господарювання.</p> <p>ПРН-19. Пояснювати, аналізувати та представляти власні дослідження у студентських збірниках наукових праць, фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях.</p>
27	Автономія і відповідальність	<p>ПРН-20. Практикувати ефективну колективну роботу, здійснювати раціональну організацію та управління трудовими ресурсами у сфері професійної діяльності, навчати основним теоретичним положенням та практичним умінням у галузі фінансів, банківської справи та страхування у колективі.</p>

		<p>ПРН-21. Адаптуватися до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти.</p> <p>ПРН-22. Аргументувати та обґрунтувати оригінальне інноваційне рішення, яке направлене на розв'язання фінансової проблеми.</p> <p>ПРН-23. Усвідомлювати необхідність постійного навчання з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p> <p>ПРН-24. Помічати, виявляти і вирішувати етичні проблеми, ґрунтуючись на принципах корпоративної соціальної відповідальності, діяти автономно та бути самостійним в планування і реалізації проектів на професійному рівні, нести відповідальність за розвиток професійних знань.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми		
28	Кадрове забезпечення	<p>100% науково-педагогічних працівників задіяних до викладання професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» мають наукові ступені та вчені звання. 70% - з досвідом дослідницької роботи за фахом. Розробники програми: 1 доктор наук, 3 кандидати наук, доценти.</p> <p>Всі розробники є штатним співробітниками Донбаської державної машинобудівної академії</p> <p>Керівник проектної групи: Єлецьких С.Я. - зав. кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва, д.е.н., професор.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти із практичним досвідом роботи.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.</p>
29	Матеріально - технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - навчальні корпуси; - гуртожитки; - тематичні кабінети; - спеціалізовані лабораторії; - комп'ютерні класи; - пункти харчування; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - мультимедійне обладнання; - спортивний зал, спортивні майданчики.
30	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ДДМА: http://www.dgma.donetsk.ua/ ; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне освітнє середовище Moodle; - пакет MS Office 365; - корпоративна пошта; - навчальні і робочі плани; - графіки освітнього процесу - навчально-методичні комплекси дисциплін; - навчальні та робочі програми дисциплін;

		<ul style="list-style-type: none"> - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; - програми практик; - методичні вказівки щодо виконання курсових проєктів(робіт), дипломних проєктів (робіт); - критерії оцінювання рівня підготовки; - пакети комплексних контрольних робіт.
9 - Академічна мобільність		
31	Національна кредитна мобільність	Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання в університетах України. Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних закладах вищої освіти.
32	Міжнародна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах «Еразмус+»
33	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	За індивідуальним планом.

**2. Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їх логічна послідовність**
2.1 Перелік компонент ОП

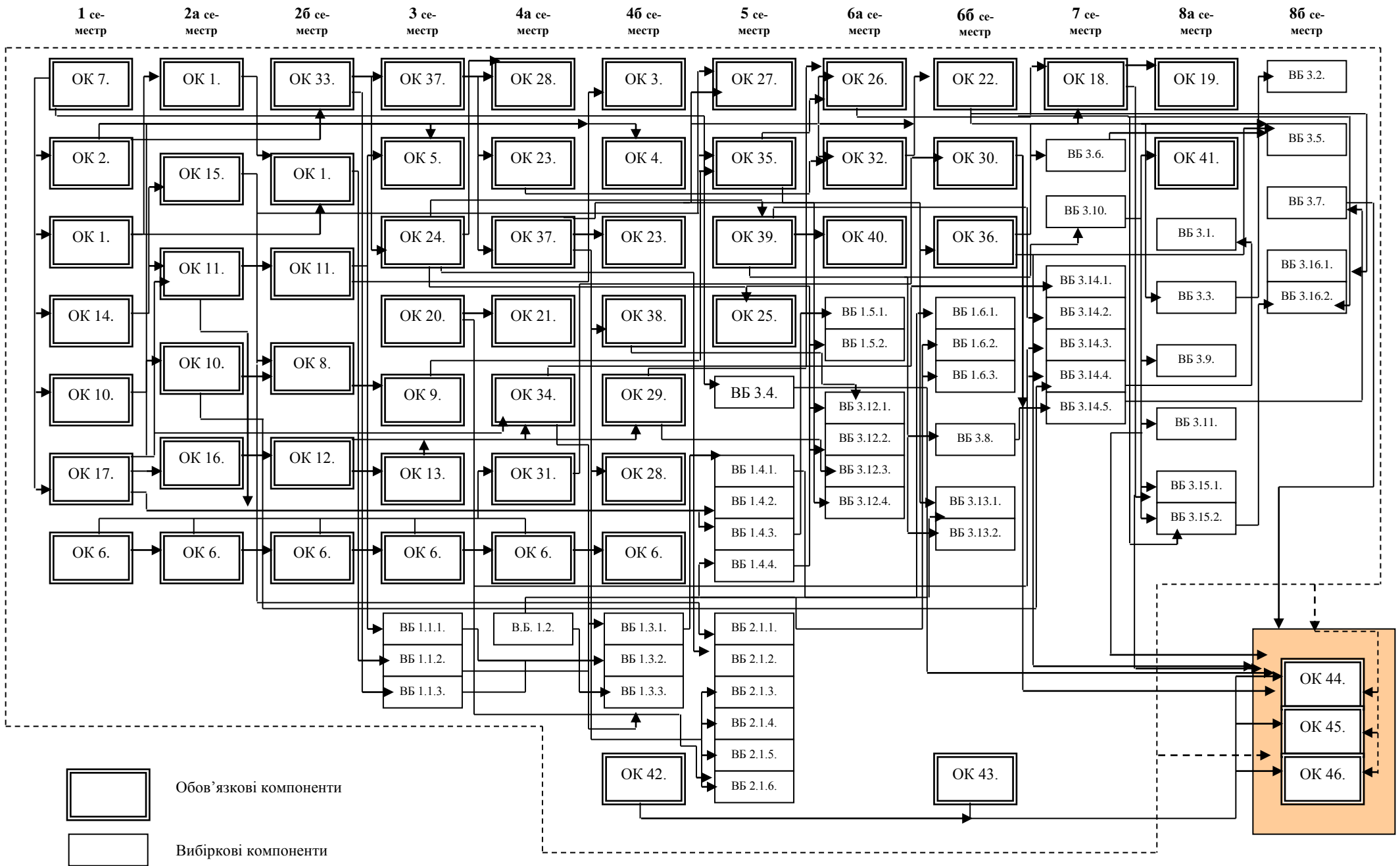
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практика, кваліфікаційна робота)	Кількість	Форма підсумково-ого контролю
Обов'язкові компоненти (ОП)			
ОК 1.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6,5	Залік - екзамен
ОК 2.	Історія України	4,5	Екзамен
ОК 3.	Історія української культури	3,0	Залік
ОК 4.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,0	Екзамен
ОК 5.	Філософія	4,5	Екзамен
ОК 6.	Фізичне виховання	13,0	Залік
ОК 7.	Вступ до навчального процесу	2,0	Залік
ОК 8.	Економіко-математичні методи та моделі (оптимізаційні методи та моделі)	3,0	Залік
ОК 9.	Економіко-математичні методи та моделі (економетрика)	3,0	Залік
ОК 10.	Інформатика	6,0	Залік – екзамен
ОК 11.	Історія економіки та економічної думки	4,0	Екзамен
ОК 12.	Макроекономіка	4,0	Екзамен
ОК 13.	Макроекономіка (курсова робота)	1,0	Залік
ОК 14.	Математика для економістів (вища математика)	7,0	Екзамен
ОК 15.	Математика для економістів (теорія ймовірності і математична статистика)	4,5	Екзамен
ОК 16.	Мікроекономіка	5,0	Екзамен
ОК 17.	Політична економія	5,0	Екзамен
ОК 18.	Банківська система	3,0	Екзамен
ОК 19.	Банківська система (курсова робота)	1,0	Залік
ОК 20.	Бухгалтерський облік	5,0	Екзамен
ОК 21.	Бухгалтерський облік (курсова робота)	1,0	Залік
ОК 22.	Бюджетна система	3,5	Екзамен
ОК 23.	Гроші і кредит	5,5	Екзамен
ОК 24.	Економіка підприємства	4,0	Екзамен
ОК 25.	Економіка праці і соціально-трудоі відносини	3,0	Екзамен
ОК 26.	Інвестування	4,0	Екзамен
ОК 27.	Маркетинг	3,0	Екзамен
ОК 28.	Менеджмент	3,5	Екзамен
ОК 29.	Міжнародна економіка	3,0	Екзамен
ОК 30.	Основи охорони праці	2,0	Екзамен
ОК 31.	Безпека життєдіяльності	1,5	Залік
ОК 32.	Податкова система	3,5	Екзамен
ОК 33.	Регіональна економіка	3,0	Екзамен
ОК 34.	Соціологія	2,0	Залік
ОК 35.	Статистика	4,0	Екзамен
ОК 36.	Страховання	3,5	Екзамен
ОК 37.	Фінанси	6,5	Залік – екзамен
ОК 38.	Фінанси (курсова робота)	1,0	Залік
ОК 39.	Фінанси підприємств	4,5	Екзамен
ОК 40.	Фінанси підприємств (курсова робота)	1,0	Залік

ОК 41.	Фінансовий ринок	3,0	Екзамен
ОК 42.	Ознайомча практика	2,0	
ОК 43.	Виробнича практика (фінансово-аналітична)	3,0	
ОК 44.	Переддипломна практика	6,0	
ОК 45.	Дипломне проектування	6,5	
ОК 46.	Захист дипломної роботи бакалавра	1,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		173	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>ВБ 1. Соціально-гуманітарні (факультативні) дисципліни</i>			
ВБ 1.1.1.	Героїчні особистості в Україні	1,0	Залік
ВБ 1.1.2.	Іноземна мова	1,0	Залік
ВБ 1.1.3.	Екологія	1,0	Залік
ВБ 1.2.	Етика та естетика	1,5	Залік
ВБ 1.3.1.	Іноземна мова	1,0	Залік
ВБ 1.3.2.	Інформаційні війни	1,0	Залік
ВБ 1.3.3.	Релігієзнавство	1,0	Залік
ВБ 1.4.1.	Іноземна мова	1,5	Залік
ВБ 1.4.2.	Політологія	1,5	Залік
ВБ 1.4.3.	Правознавство	1,5	Залік
ВБ 1.4.4.	Психологія	1,5	Залік
ВБ 1.5.1.	Господарське та трудове право	1,5	Залік
ВБ 1.5.2.	Технології психічної саморегуляції та взаємодії	1,5	Залік
ВБ 1.6.1.	Іноземна мова	1,5	Залік
ВБ 1.6.2.	Ділова риторика	1,5	Залік
ВБ 1.6.3.	Етика сімейних відносин	1,5	Залік
Загальний обсяг ВБ 1.		10,5	
<i>ВБ 2. Природничо-наукові (фундаментальні) дисципліни</i>			
ВБ 2.1.1.	Багатовимірний статистичний аналіз в системі Statistica	2,0	Залік
ВБ 2.1.2.	Економічний аналіз	2,0	Залік
ВБ 2.1.3.	Спеціалізовані фінансово-кредитні установи	2,0	Залік
ВБ 2.1.4.	Теоретичні основи оцінки бізнесу	2,0	Залік
ВБ 2.1.5.	Центральний банк і грошово-кредитна політика	2,0	Залік
ВБ 2.1.6.	Фінансова звітність та документообіг у фінансово-кредитних установах	2,0	Залік
Загальний обсяг ВБ 2.		4,0	
<i>ВБ 3. Дисципліни професійної підготовки</i>			
ВБ 3.1	Інформаційні системи і технології у фінансах і підприємницькій діяльності	3,0	Залік
ВБ 3.2	Казначейська справа	3,0	Залік
ВБ 3.3	Місцеві фінанси	3,0	Екзамен
ВБ 3.4	Основи наукових досліджень	3,0	Залік
ВБ 3.5	Соціальне страхування	3,0	Залік
ВБ 3.6	Страхові послуги	3,5	Екзамен
ВБ 3.7	Технологія працевлаштування	3,0	Залік
ВБ 3.8	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва	3,0	Залік
ВБ 3.9	Економічні та фінансові ризики	3,0	Залік
ВБ 3.10	Фінансовий аналіз	3,0	Екзамен
ВБ 3.11	Фінансовий аналіз (курсова робота)	1,0	Залік
ВБ 3.12.1.	Аналіз фінансово-господарської діяльності	3,0	Залік
ВБ 3.12.2.	Контролінг	3,0	Залік
ВБ 3.12.3.	Міжнародні фінанси	3,0	Залік
ВБ 3.12.4.	Фінансово-економічна статистика	3,0	Залік
ВБ 3.13.1.	Бізнес-моделювання	3,0	Залік
ВБ 3.13.2.	Фінанси зарубіжних корпорацій	3,0	Залік
ВБ 3.14.1.	Соціальна відповідальність, етика бізнесу та ділове партнерство	3,0	Залік

ВБ 3.14.2.	Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва	3,0	Залік
ВБ 3.14.3.	Міжнародні стандарти фінансової звітності	3,0	Залік
ВБ 3.14.4.	Програмне забезпечення обробки фінансово-облікової інформації (Audit Expert 4 Tutorial, Project Expert 7 Tutorial)	3,0	Залік
ВБ 3.14.5.	Практичне навчання на виробництві	3,0	Залік
ВБ 3.15.1.	Аналіз банківської діяльності	3,0	Залік
ВБ 3.15.2.	Інвестиційний аналіз	3,0	Залік
ВБ 3.16.1.	Аналіз у бюджетній сфері	3,0	Залік
ВБ 3.16.2.	Інвестиційне кредитування	3,0	Залік
Загальний обсяг ВБ 3.		52,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,0	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи. Атестація здійснюється відкрито і публічно
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання теоретичних завдань та вирішення практичних проблем у сфері фінансів. Банківської справи та страхування, що передбачає застосування теорій та методів організації структурних складових фінансової системи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті вищого закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p> <p>Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується внутрішніми документами й положеннями ДДМА.</p>

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Донбаській державній машинобудівній академії розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 25.07.2018 р., та інших нормативних документів, а також містить основні тези рішення Вченої ради ДДМА «Визначення системи та затвердження процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» від 01.10.2015 року, протокол № 1. Положення затверджено Вченою радою ДДМА 25.10.2018 р., протокол №4; введено в дію наказом від 26.10.2018 р. № 89

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення Академією таких процедур і заходів згідно із Законом:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Академії та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів за кожною освітньо-професійною програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників Академії і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

Принципи і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1. Систему внутрішнього забезпечення якості ДДМА розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії закладу вищої освіти, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу якості; – системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- постійного підвищення якості;
- залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритості інформації на усіх етапах забезпечення якості.

2. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ДДМА передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- забезпечення якості кадрового складу;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Академії;
- запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчально-методичних роботах викладачів, статтях у наукових періодичних виданнях Академії, дисертаціях здобувачів наукового ступеня та кваліфікаційних бакалаврських та магістерських роботах студентів.

Продовження таблиці 5.1

	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 42	ОК 43	ОК 44	ОК 45	ОК 46	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 2	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8	ВБ 3.9	ВБ 3.10	ВБ 3.11	ВБ 3.12	ВБ 3.13	ВБ 3.14	ВБ 3.15	ВБ 3.16	
ЗК 1	+		+		+	+			+		+	+	+	+	+		+		+		+	+		+	+		+		+			+		+	
ЗК 2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+										+	+	+	+
ЗК 3		+		+	+	+	+	+							+	+				+				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+			+					+	+	+			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+					+	+
ЗК 5	+				+	+	+	+					+			+	+		+				+		+	+		+			+	+	+	+	+
ЗК 6		+			+			+		+		+	+		+	+		+		+				+				+			+			+	+
ЗК 7	+				+	+						+		+		+	+	+	+				+					+	+						
ЗК 8	+	+		+	+		+	+		+	+			+				+	+	+		+	+				+	+				+	+	+	+
ЗК 9		+		+												+				+				+			+	+	+		+	+	+	+	
ЗК 10	+				+				+		+	+				+			+	+		+	+		+	+	+	+	+					+	
ФК 1	+			+			+	+				+		+			+		+	+			+		+	+		+	+			+	+		
ФК 2				+			+	+	+	+	+			+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3	+								+		+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	
ФК 4	+						+	+					+			+	+		+		+		+					+			+	+	+	+	
ФК 5					+			+	+		+					+		+		+		+		+										+	+
ФК 6	+		+		+	+						+		+		+		+	+		+	+	+	+	+			+			+				
ФК 7			+	+		+							+	+								+			+			+	+		+				
ФК 8					+		+	+	+	+	+		+					+				+									+	+	+	+	+
ФК 9	+		+		+	+			+		+	+	+						+		+	+	+	+				+			+	+		+	
ФК 10	+	+	+	+	+		+	+		+		+		+	+		+		+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 11				+	+	+																									+		+	+	+
ФК 12	+		+		+	+			+		+	+	+		+		+		+		+	+	+		+		+	+	+						
ФК 13	+	+	+	+	+										+		+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+		+
ФК 14		+													+	+					+			+			+	+	+			+	+		
ФК 15	+	+	+		+				+	+	+	+			+		+						+	+		+	+	+	+						+
ФК 16	+		+		+	+	+	+	+				+			+	+		+				+		+	+	+	+				+	+		
ФК 17		+			+			+	+	+		+	+		+	+		+		+			+									+			+
ФК 18	+		+		+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+						

Продовження таблиці 6.1

		ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 42	ОК 43	ОК 44	ОК 45	ОК 46	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 2	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8	ВБ 3.9	ВБ 3.10	ВБ 3.11	ВБ 3.12	ВБ 3.13	ВБ 3.14	ВБ 3.15	ВБ 3.16					
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	+		+		+	+			+						
Знання	ПРН 1	+		+		+	+			+	+	+		+	+	+		+		+		+	+	+											+					
	ПРН 2																									+	+				+	+			+		+			
	ПРН 3		+	+			+	+		+		+			+	+	+				+	+		+	+	+	+	+						+		+				
	ПРН 4	+	+	+						+		+	+		+	+		+		+	+	+	+	+		+				+	+	+								
	ПРН 5	+		+			+	+	+					+			+	+		+		+	+	+	+	+	+			+			+	+			+			
	ПРН 6		+			+			+	+		+				+	+		+		+		+	+		+														
	ПРН 7	+		+			+							+		+		+		+	+			+					+		+	+	+					+		
Уміння	ПРН 8				+		+							+	+																									
	ПРН 9			+		+						+	+			+	+				+			+	+	+		+		+	+				+	+				
	ПРН 10	+		+		+				+	+		+		+	+		+	+	+				+	+	+								+	+		+	+		
	ПРН 11		+			+			+	+		+	+					+			+			+	+			+	+						+	+		+	+	
	ПРН 12			+	+		+					+	+		+	+		+	+	+			+							+	+	+	+	+	+	+	+		+	
	ПРН 13											+			+	+		+	+	+				+		+		+							+	+		+	+	
	ПРН 14	+		+		+	+			+	+	+		+	+	+		+		+		+	+	+	+															
ПРН 15																										+	+								+	+		+	+	
Комуні- кація	ПРН 16		+	+			+	+		+		+			+	+	+				+		+		+	+	+	+							+	+		+	+	
	ПРН 17	+	+	+						+		+	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+				
	ПРН 18	+		+			+	+	+					+			+	+				+	+	+	+	+	+			+				+	+		+	+	+	
	ПРН 19		+			+			+	+		+				+	+		+		+		+	+	+	+											+	+	+	
Автономія і відповідаль-	ПРН 20		+			+			+												+			+	+			+	+							+	+	+	+	
	ПРН 21			+	+		+				+	+		+	+								+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ПРН 22					+		+	+					+	+		+	+	+				+	+	+	+		+		+	+				+	+	+	+	+	+
	ПРН 23			+		+	+			+	+	+		+	+	+		+		+		+	+	+	+										+	+		+	+	+
	ПРН 24																										+	+							+	+		+	+	+

